

2016-06-19

Till
Socialdepartementet
Ert dnr: S2017/01576/FS

Yttrande över Kvalitet och säkerhet på apoteksmarknaden, SOU 2017:15

Reumatikerförbundet organiserar människor med reumatiska sjukdomar, sjukdomar i rörelseorganen, såsom artros och generaliserad smärta. De reumatiska sjukdomarna är ett samlingsbegrepp för en mängd olika diagnoser. I Sverige brukar vi tala om att det finns ca 80 olika diagnoser och närmare 200 olika sjukdomstillstånd. Alla människor kan drabbas av en reumatisk sjukdom, ung som gammal. De reumatiska sjukdomarna är kroniska sjukdomar som det inte finns någon bot för och människor som drabbas av dem får leva med sin sjukdom resten av sitt liv.

Reumatikerförbundet ser positivt på att apotekens grunduppdrag ska förtydligas i form av tre huvuduppgifter: säkerställa att konsumenten så snart som möjligt får tillgång till läkemedel och andra varor, ge individuellt anpassad information och rådgivning och att i förekommande fall genomföra utbyte av läkemedel och upplysa om patientens rätt att mot betalning få det föreskrivna läkemedlet.

Kvalitet och säkerhet på apotek – överväganden och förslag

Reumatikerförbundet är positivt till förslaget att endast farmaceuter ska få expediera läkemedel på recept och i samband med det lämna information och rådgivning till konsument. Det höjer patientsäkerheten och är bra för våra medlemmar. En del av Reumatikerförbundets medlemmar har flera diagnoser och har ofta frågor om hur olika läkemedel kan kombineras eller inte, frågor om kontraindikationer och annat. En fråga som uppstår är om det finns tillräckligt med farmaceuter för att genomföra förslaget?

Reumatikerförbundet är positivt till förslaget att säkerställa att konsumenten kan använda sina läkemedel på rätt sätt. Det bör preciseras vad som ingår i farmaceuternas skyldigheter, det är bra att som konsument veta vad man har rätt att fråga efter. Att ha en kronisk sjukdom kan innebära att man är en van konsument, men det kan också betyda det omvända, att man har ett större behov av rådgivning. Att "stå i kassan" för rådgivning är inte optimalt, det känns inte bekvämt att diskutera egna läkemedel och annan information om den egna hälsan på en öppen yta där det som sägs kan höras av andra på apoteket. Även dosapotek är öppenvårdsapotek, hur ska rådgivningen gå till för de konsumenter som har apodos? De som använder sig av apoteksombud? Här behövs ett förtydligande.

Reumatikerförbundet välkomnar förslaget om att förstärka egenvårdsrådgivning. Det kommer att leda till ökad patientsäkerhet. I utredningen nämns ett par exempel som visar på behovet av detta. En konsument som använder sig av ett apotek för att köpa receptfria läkemedel ska känna sig trygg i att möta personal med som har kompetens för att ge rådgivning.

Leverans- och tillhandahållandeskyldighet – överväganden och förslag

Reumatikerförbundet välkomnar förslaget att den så kallade 24-timmarsregeln i 9 § i förordningen om handel med läkemedel ska förändras. Huvudansvaret för att beställda läkemedel för en enskild kund flyttas från apoteken till partihandlare med läkemedel. Det kommer förhoppningsvis att leda till ökad tillgänglighet för konsumenten. Det är viktigt att det klargörs hur patienten kan klaga, vart vänder man sig om det inte fungerar? Det är inte rimligt att kunden ska hålla reda på olika partihandlare, det bör ligga på apoteket som sköter expedieringen att hjälpa konsumenten med detta. Bra att Läkemedelsverket kommer att få tillsynsansvar och viktigt att det följs upp hur det kommer att fungera.

Reumatikerförbundet vill gärna förmedla en spontan kommentar från en av våra medlemmar. ”Det är ett jäkla springande, trots att jag vänder mig till samma apotek varje gång.” Kommenterat av en van patient, med mångårig erfarenhet av sin sjukdom. Det vore önskvärt att apotek i högre uträkning skulle vilja ha läkemedel på lager som de vet att kunder regelbundet efterfrågar.

Reumatikerförbundet är positivt till utredningens förslag att följa upp hur många kunder som får sitt läkemedel expedierat vid ett första besök och även till en analys av skillnaderna mellan den uppmätta direktexpedieringsgraden och kundens upplevelse.

Reumatikerförbundet är positivt till utredningens förslag att alla apoteksaktörer ska få möjlighet att inrätta och driva apoteksombud. Att alla öppenvårdsapoteksaktörer på marknaden ges möjlighet att etablera ombud under samma förutsättningar är en självklarhet om en konkurrensneutral ordning skall uppkomma. Här behöver det förtydligas hur rådgivning till de kunder som använder sig av apoteksombud ska gå till.

Reumatikerförbundet vill också poängtera att det är viktigt att utvecklingen av läkemedelsförsörjningen i lands- och glesbygd följs upp på ett grundligt och kontinuerligt vis. Skulle uppföljningen visa på en minskad läkemedelsförsörjning behöver åtgärder vidtas.

Lotta Håkansson
Förbundsordförande
Reumatikerförbundet